

ISTORII

DAN-SILVIU BOERESCU

CELE DOUĂ ELISABETE

DAN-SILVIU BOERESCU

CELE DOUĂ ELISABETE

**Mituri istorice reanalizate despre cele
mai longevive suverane britanice –**

Elisabeta I (1588-1603) și

Elisabeta a II-a (1952-2022)

SUMAR

De la Elisabeta I la Elisabeta a II-a – patru secole, dar totuși o cale nu atât de lungă: paralele intersectate	7
Două copilării care nu anunțau tronul, ba chiar dimpotrivă... ..	11
Între datorie și iubire, cei sacrificați au fost Robert Dudley și Philip Mountbatten, fostul prinț Filip al Greciei.....	28
Niște „fetițe“ de 25 de ani, incapabile să conducă un regat / imperiu?	43
Provocările majore din timpul a două domnii îndelungate sau Elisabetele între amenințarea <i>Invincibilei Armada</i> și crearea Commonwealth-ului, fără a uita de un senzațional filmuleț cu James Bond.....	54
De la Maria Stuart la lady Diana și Meghan Markle, o istorie mereu controversată a marilor coșmaruri feminine ale unor regine longevive	107
Aceste firi sportive care nu au ratat niciodată trofeele (cinegetice... și nu numai).....	160
Amurgul Reginelor = sfârșitul Monarhiei?	168
...În loc de <i>Epilog</i> : Ginul de viață lungă și rețetele culinare favorite ale reginei Elisabeta a II-a	190
(Dublă) Bibliografie regală peste veacuri	192

De la Elisabeta I la Elisabeta a II-a – patru secole, dar totuși o cale nu atât de lungă: paralele intersectate

Anglia și, peste patru secole, Regatul Unit au avut două Elisabete. Cele două suverane, probabil cei mai străluciți lideri din istoria țării, au o mulțime de lucruri în comun, peste timp, de acum într-o fabuloasă eternitate...

Elisabeta I a domnit peste 44 de ani (1558-1603). Elisabeta a II-a a stat pe tron peste 70 de ani (1952-2022). Aceste exemple de longevitate la conducerea statului nu erau anunțate cu nimic de copilăria fiecăreia dintre ele. Elisabeta I era fiica oarecum renegată (nu era băiat!) a lui Henric al VIII-lea cu Anne Boleyn. Mama ei a fost executată la ordinul tatălui ei. După ce crudul părinte a dispărut, i-a urmat la tron bolnăviciosul frate vitreg al fetei neglijate de toată lumea, Edward. Acesta a avut o domnie scurtă, care a încetat din cauze naturale. I-a urmat Mary, sora vitregă, care se temea că Elisabeta îi putea amenința poziția. Așa că a dispus să fie închisă în Turnul Londrei. Orice i se putea întâmpla aici. Numai că Mary a pierit și ea curând, din același motiv ca Edward – o sănătate precară. De unde Elisabeta trăia cu spectrul eșafodului în fiecare zi, într-o bună zi, ea s-a trezit luată pe sus și dusă la Westminster Abbey pentru a fi încoronată regină.

Elisabeta a II-a a avut, în schimb, o copilărie fericită în sânul unei familii care nu avea bătaie de cap și se bucura de viața idilică la țară, la conac. Tatăl ei era fratele mai mic al viitorului rege Edward. Când acesta i-a succedat tatălui lor, bunicul Elisabetei, micuța prințesă părea că s-a îndepărtat și mai mult de linia de succesiune dinastică, mai ales dacă unchiul ei s-ar fi căsătorit și ar fi avut copii. Dar nu a fost așa! Abia ajuns pe tron (...nu și propriu-zis încoronat încă!), noul rege a ales, după mai

puțin de un an, să abdice! Se îndrăgostise de o americană divorțată, Wallis Simpson, și, în calitate de cap al Bisericii Anglicane, nu se putea în niciun caz căsători cu aceasta. Așa că a ales să renunțe la tron în favoarea iubirii. Iar tatăl micuței prințese cea fără de griji, care, probabil, s-ar fi măritat cândva cu vreun nobil anonim și ar fi dus pe mai departe o viață lipsită de griji, a ajuns deodată principesă moștenitoare a principalei monarhii a lumii, ceea ce a impus abandonarea stilului de viață tihnit de până atunci și cursuri intensive, obositoare, de istorie constituțională (în care termenul „Datorie“ revenea obsesiv). Iar, peste 15 ani, când tatăl ei a fost răpus, la numai 56 de ani, de o maladie neiertătoare, s-a trezit brusc regină, pe când se afla într-un turneu în Africa. Amândouă Elisabetele și-au sacrificat, practic, marile iubiri în favoarea servirii patriei. Elisabeta I era îndrăgostită, în tinerețe, de maestrul ei de călărie, Robert Dudley, un bărbat căsătorit și membru al unei familii de trădători dovediți și osândiți la pedeapsa capitală. Când soția acestuia a avut un accident controversat, căzând dubios pe niște scări, scandalul a fost imens. Iar regina nu se putea mărita cu un asemenea bărbat. Așa că a emis o proclamație către parlament, în care, spre disperarea generală, a anunțat că nu se va mărita niciodată, că nu va avea alți „copii“ decât cetățenii țării pe care o conducea și că va rămâne de-a pururea o „fecioară pură“ (...istoricii nu s-au pus niciodată de acord asupra împlinirii acestui ultim deziderat, dar nici au pus bază prea mare în inevitabilele bârfe ale epocii).

Viitoarea Elisabeta a II-a se îndrăgostise, pe când avea numai 13 ani, de un verișor îndepărtat, dezmoștenitul prinț Filip al Greciei. Familia acestuia fusese alungată de pe tron și din țară, surorile lui se măritaseră cu înalți demnitari naziști în perioada interbelică, el însuși trăia din mila rudelor britanice (familia Mountbatten), nu avea nici măcar o adresă poștală și era doar un simplu ofițer de marină fără avere. Totuși, prințesa moștenitoare Elisabeta nu a conceput să se mărite decât cu el și numai cu el, în ciuda opoziției familiei, a Curții și a elitei politice, în frunte cu Sir Winston Churchill. Dar, când a fost încoronată regină, la presiunea

generală, nu i-a atribuit lui Philip (noul său nume oficial era folosit în această grafie), decât un rol secundar, de prinț consort (și, apoi, duce de Edinburgh), nicidecum pe cel de rege. Philip a fost obligat de cutume să îngenuncheze la propriu în fața soției lui (cu care avea deja doi copii) la încoronarea acesteia, iar apoi, la toate ceremoniile oficiale, să stea – tot la propriu! – la doi pași în spatele acesteia, o frustrare pe care nu și-a vindecat-o niciodată.

Ambele Elisabete au fost întâmpinate cu neîncredere de clasa politică exclusiv masculină și plină de prejudecăți misogine la începutul domniilor lor. Chiar dacă fiecare avea 25 de ani la urcarea pe tron, ele erau considerate doar niște „copile“ incapabile să ducă uriașa povară a conducerii regatului, unul care începea deja, în fiecare caz, să aibă probleme evidente. Elisabeta I demarase edificarea unui imperiu naval și colonial de proporții, dar asta se făcea prin intermediul manevrelor neortodoxe ale unor Walter Raleigh sau Francis Drake, care au atras ostilitatea generală a marilor monarhii europene. Unde mai pui că, după separarea de Vatican a țării după ce papa i-a refuzat lui Henric al VIII-lea, tatăl Elisabetei, un divorț, insula britanică era efectiv perpetuu izolată și amenințată cu represalii violente din partea națiunilor catolice de pe continent.

Ajunsă pe scaunul de regină după Al Doilea Război Mondial, Elisabeta a II-a a trebuit să facă față amurgului tragic al epocii coloniale și să admită că Regatul Unit pierdea statutul de cel mai mare imperiu al lumii, rând pe rând, coloniile ei emancipându-se și declarându-și independența. Părea că se profilează un fiasco total. Numai că, bine sfătuită de consilierii săi și de primii dintre cei 15 premieri pe care i-a investit în timpul domniei ei, ea a știut să transforme eșecul politic și economic într-un semnificativ succes de imagine, concretizat prin crearea Commonwealth-ului, o asociație de state fără precedent în istorie, care reunea nu mai puțin de 57 dintre fostele colonii britanice sub scepstrul simbolic al Coroanei de la Palatul Buckingham. Mai mult, Elisabeta I și-a putut păstra statutul de șef nominal al unor țări importante, rămânând suzeranul Canadei sau Australiei, dar și al altor 12 state.

Încetul cu încetul însă pozițiile politice și de reprezentare socială ale celor două Elisabete s-au consolidat durabil, ele devenind lideri naționali și supranaționali incontestabili, personaje iubite de popor (față de care au știut să se apropie inclusiv la propriu, fizic, comunicând direct cu acesta și făcând periodic „băi de mulțime“) și respectate de întregul mapamond.

Dincolo de asta sau tocmai din acest motiv, aparent fragilele ființe de sex feminin au dovedit fiecare incredibile aptitudini sportive. Și Elisabeta I, și urmașa ei de peste patru veacuri, Elisabeta a II-a, au fost pasionate de călărie și de vânătoare, pe care le-au practicat cu o dexteritate de nebănuț. Amândouă au mers până la ultimele consecințe, știind să trimită săgeata ultimă sau să apese decisiv pe trăgaciul puștii cu lunetă pentru a-și adjudeca trofee. Și nu doar niște trofee cinegetice...